

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Maandag 26 augustus 2024
Grote Zaal 20.00 uur

Kansas City Symphony
Matthias Pintscher, dirigent
Conrad Tao, piano

Charles Ives 1874-1954
Three Places in New England (1903-1929)
The 'St Gaudens' in Boston Common
Putnam's Camp, Redding, Connecticut
The Housatonic at Stockbridge

George Gershwin 1898-1937
Rhapsody in Blue (1924)

PAUZE

Leonard Bernstein 1918-1990
Symphonic Dances (uit 'West Side Story') (1960)
Prologue
Somewhere
Scherzo
Mambo
Cha-cha
Meeting Scene
Cool Fugue
Rumble
Finale

Maurice Ravel 1875-1937
Rapsodie espagnole (1907)
Prélude à la nuit
Malagueña
Habanera
Feria

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Wat maakt Amerikaanse muziek zo herkenbaar Amerikaans? Is dat omdat ze de spiegel is van een multiculturele natie? In Amerikaanse muziek van de twintigste eeuw en eenentwintigste eeuw lijken die culturen en stijlen elkaar te vinden en zich te vermengen.

'Hymns' uit New England

Charles Ives, geboren in New England, werd sterk beïnvloed door zijn vader, die tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog leider was van een blaaskapel en het publiek aanspoorde in stichtende lofzangen. Die 'hymns' zouden de muziek van Charles blijven 'bevolken', samen met geliefde volksmelodieën. Zo ook in *Three Places in New England*. Hij componeerde het driedelige werk voornamelijk tussen 1911 en 1914; de schetsen gaan echter terug tot 1903 en in 1929 vond de laatste revisie plaats. Achtereenvolgens klinken een muzikaal eerbetoon aan een monument ter ere van zwarte gevallen in de Amerikaanse Burgeroorlog in Boston, aan een monument voor generaal Israel Putnam uit de Amerikaanse Revolutie, en een impressie van de Housatonic River nabij Stockbridge in Massachusetts.

Portret van New York City

George Gershwin, geboren in New York als zoon van Russisch-Joodse immigranten, werd bekend door zijn subtiele mix van klassieke muziek en de opkomende jazz van zijn tijd. Rond 1916 plaatste hij zich op de voorgrond als componist van liedjes waarvoor zijn broer Ira de teksten schreef en door zijn succesvolle musicals voor Broadway. In zijn *Rhapsody in Blue* uit 1924 wilde hij de wereld van klassiek en jazz nader tot elkaar brengen. 'Ik hoorde het als een soort muzikale caleidoscoop van Amerika, van onze

enorme smeltkroes, van onze ongecompliceerde nationale pep, van onze blues, onze grootstedelijke waanzin.' Met zijn *Rhapsody in Blue* heeft Gershwin een treffend muzikaal portret van New York City afgeleverd.

West Side Story

Net als Gershwin was Leonard Bernstein het meest zichzelf als hij laagdrempelig klassiek met jazz en musical vermengde. Met zijn musical *West Side Story* maakte hij in 1957 zijn versie van het verhaal van Romeo en Julia. Plaats van handeling is New York. De twee geliefden, Tony en Maria, behoren tot rivaliserende bendes waartussen de vetes hevig oplaaien. De musical eindigt met de dood van Tony, die zich nota bene had voorgenoemen met zijn liefje weer op het rechte pad te komen.

Hommage aan Spanje

De Franse componist Maurice Ravel keek bij het componeren graag over de grens met de burens, liefst de zuiderburen. Dat is hoorbaar in zijn hommage aan Spanje: de *Rapsodie espagnole* uit 1907. Ravel was geboren in Frans Baskenland in het schilderachtige vissersplaatsje Ciboure, nabij de Spaanse grens en met uitzicht op de Pyreneeën. Hij gaf dit stuk kleurrijke ritmes mee en rijkversierde ornamenten in Spaanse stijl. De dynamische contrasten zijn groot, van de omfloerste nacht in de *Prélude*, tot het brutaal geschetter in *Malageña*, en natuurlijk de ritmisch gepeperde *Habanera*. Het uitgebreide *Feria* besluit de *Rapsodie espagnole* wervelend en briljant.

Clemens Romijn

BIOGRAFIE

Het **Kansas City Symphony (KCS)** heeft zijn thuisbasis in Kansas City, Missouri, in de VS. Het orkest, dat nu bezig is met zijn 42ste seizoen, heeft zich ontwikkeld tot een van de meest opwindende symfonieorkesten van Amerika. Het KCS geeft concerten in de Helzberg Hall, gesitueerd in het prestigieuze Kauffman Center for the Performing Arts. Daarnaast verzorgt het ook de begeleidingen van het Kansas City Ballet en de Lyric Opera of Kansas City. Per het seizoen 2024-2025 is **Matthias Pintscher** de nieuwe muziekdirecteur. Hij was tien jaar lang dirigent van het Ensemble intercontemporain. Sinds 2019 is hij 'creative partner' van het Cincinnati Symphony Orchestra. Pintscher is een geliefd gastdirigent bij orkesten in Europa en de VS. Zo leidde hij diverse keren het Concertgebouworkest. Daarnaast is hij actief op operagebied. Pintscher is tevens een gerenommeerd componist. Momenteel werkt hij aan een opera in opdracht van de Berliner Staatsoper en de Opéra Comique in Parijs. Pianist **Conrad Tao** was solist bij het Los Angeles Philharmonic, het Chicago Symphony Orchestra, het Cleveland Orchestra, de New York Philharmonic en het Boston Symphony Orchestra. Hij ontving de Avery Fisher Career Grant en werd uitgeroepen tot Gilmore Young Artist, een titel die elke twee jaar wordt toegekend aan de meest veelbelovende Amerikaanse pianisten van de nieuwe generatie. Het honderdste 'geboortjaar' van *Rhapsody in Blue* viert hij met verschillende uitvoeringen van het werk. Tao werd in 1994 geboren in Urbana, Illinois. Hij studeerde piano bij Emilio del Rosario in Chicago en Yoheved Kaplinsky in New York, en compositie bij Christopher Theofanidis.

SUMMARY

Why is American music so recognisably American? Is it because it's a reflection of a multicultural nation?

In his compositions, Charles Ives mixed his father's religious hymns with folk songs. So too in his *Three Places in New England*: three tributes to historical monuments and a river in Massachusetts.

George Gershwin, the son of Russian-Jewish immigrants, aimed to unite the worlds of classical music and jazz with his *Rhapsody in Blue*. 'I heard it as a sort of musical kaleidoscope of America, of our vast melting pot, of our unduplicated national pep, of our metropolitan madness.'

French composer Maurice Ravel was born in Basque Country, a region straddling the border with Spain. Ravel paid homage to this Spanish influence in *Rapsodie espagnole*. The piece displays enormous dynamic contrasts, from the mysteriously veiled 'Prélude a la nuit' to the blaring chatter in 'Malageña' and the rhythmically spicy 'Habanera'. The work ends with the brilliantly swirling 'Feria'. In 1957, Leonard Bernstein crafted a new version of *Romeo and Juliet* in his musical, *West Side Story*. The two lovers, Tony and Maria, belong to rival gangs in New York City. The musical ends with the death of Tony, who had just resolved to join his beloved, put the past behind him, and go straight.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Met vanavond een ontmoeting in de Spiegelzaal met Matthias Pintscher (dirigent) en Conrad Tao (piano). U bent van harte welkom.

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

vr 15/11

20.30 uur
Grote Zaal

Noord Nederlands Orkest en ZO! Gospel Choir in Swing Symphony van Wynton Marsalis

Een avond vol harmonie, kleur en ritmische rijkdom: bij het Noord Nederlands Orkest en ZO! Gospel Choir swingt het. Op het programma de *Swing Symphony* van Wynton Marsalis en traditionele gospels.

